

— все тогава, когато запомня и максимата на Демокрита за смълостъта. Но той, възпитаникът на гръцкият философи, не забравя никога и етическото учение на любимия си Платонъ, споредъ което (срв. диалога „Държава“) само оня човѣкъ оправдава естественото или божественото си назначение, който постигне тритъ основни добродетели: мѫдростъ (*σοφία*), храбростъ (*ἀνδρία*) и самообладание или благоразумие (*σωφροσύνη*).

Селимински е не само храбъръ, но и благоразуменъ, умѣренъ. Всичко буйно въ темперамента бива уравновесено отъ здравия смисълъ и отъ опита, отъ преживѣното следъ 1821 година. Той „узрѣва всредъ множеството изпитания“, той развива мирогледа си въ дотикъ съ свѣта и подъ влияние на мислители или учени, които му разясняватъ лабиринта на свѣта и на душата. Съобразителенъ, при толкова получени уроци, той влага и всичката умѣреностъ въ напора на волята си, за да не повреди нѣкакъ на дѣлото, което трѣба да се доведе до щастливъ завѣршекъ. Затова той се радва толкова, когато вижда въ Атина, какъ по-млади отъ него българи, у които националното честолюбие се е разгорѣло до непримиримостъ наспроти гърцитѣ, показватъ известенъ тактъ, известна предвидливостъ и зрѣла преценка, белегъ на „извѣнредно благоразумие“. Селимински не се стреми никога къмъ нѣщо неосѫществимо, къмъ утопии или химери, които нѣматъ оправдание въ действителността. Положителенъ и практиченъ въ домогванията си, той отбѣгва мъгляви теории и фантастични проекти, тѣй несъвмѣстими съ всичко рационално и утилитарно на философията му. Дори своя беззаветенъ патриотизъмъ той ще осмисля отъ становище на доктрината, че човѣкъ се подчинява главно на личните си интереси (както я обосноваватъ Хелвециусъ или Спенсеръ напр., или както я развива духовито Гьоте). Добро или зло прави човѣкъ, имайки предъ видъ частната си полза, споредъ Селимински, и ако все пакъ той или други жертвуващъ и животъ и материално състояние за общото народно благо, това иде отъ единъ по-високъ, мораленъ интересъ. Но, като не придаваме решително значение на тази сравнително късна идея у него и като извеждаме великодушието и хероизма му отъ единъ колкото първиченъ, толкова и благороденъ нагонъ, отъ тѣмната под-